

27 Afstemming (19) Ziel en bekommernis van dertigers

In gesprek met dertigers en hun ouders

Harrie Regtering¹

19072023/09122023

House warming in Zyfflich. De buren vertrokken uit de Randstad om hier een eco woning te bouwen. Het geluk in het dorp is gestegen sinds de vier in dit huis samen zijn komen wonen, zeggen ze. Veel mensen uit het dorp komen naar het feest. De *Asphalt junkies* spelen eigen nummers. Die zijn komisch en serieus tegelijk. Het dertigers publiek levert zelf het materiaal. De songs over therapie, angst, verlangen en perfectionisme, natuurzorg en levenslust bevatten humor en ironie. 'Geef ons je angsten, ook je worstelingen met het perfectionisme', 'soul' zit al in het eerste liedje. De persiflage van het Duitse 'Kabarett' maakt gebruik van een groteske 'stof'zuiger met slangen. Daarmee wordt de last van het bestaan af gezogen. Bestaanslast hebben dertigers net als dorpingen.



Dertigers kom je tegen als eigen kinderen, die van familie, vrienden en bekenden. Met hun vrienden en partners. Kinderen die je hebt zien opgroeien en waarover en met wie je sprak als er iets bijzonders mee aan de hand was. En bij welk kind was dat niet het geval? Die dertigers van nu zijn interessant door hun heel eigen wijze van leven. Dat je er slechts enkele kent en je blik is vernauwd door de met die dertigers gedeelde milieukenmerken, is geen bezwaar. De dertigers die je 'kent' tonen een nieuwe kwaliteit van mens zijn: bekommernis.

Ter voorbereiding van een scan en bestraling zit een witte jas met badge en ziekenhuislogo tegenover de patiënt. Erin zit een vriendelijke jonge man. Hij blijkt nog geen 30, gepromoveerd maar nog niet klaar met de specialisatie. Aan zijn werktuigen (de medische techniek) en zijn uniform (zijn 'license to operate') voegt hij een open houding toe. Met zijn open houding zoomt hij medisch in en sociaal uit. En omgekeerd. Nergens treedt er in de communicatie onduidelijkheid op.

Op het feest en bij de specialist staat bekommernis in de relaties voorop. Je bekommeren (je kunnen verplaatsen in de kommer en kwel van een ander) is een kwaliteit waarmee iemand de gelijkheid van zichzelf en de ander kan zien én waardoor iemand in staat is zich voor te stellen dezelfde plaats in te nemen als die ander. Om te kunnen doen wat daar professioneel moet gebeuren heeft de arts geen hiërarchie nodig en kan zich voorstellen dat hij zelf de patiënt is die gescand en bestraald gaat worden. Op het feest zijn dertigers en dorpingen gelijk en leven de dertigers zich ook in het dorping zijn in om van daaruit kennis te maken of kennismakingen te verdiepen. Bekommernis combineert aandachtig zijn met zorg hebben, juist voor de relatie en voor wat daarin gerealiseerd moet worden. Voor bekommernis ga je ergens naartoe (de andere kant van de relatie) – om aan te komen, ook bij je 'zelf'.

¹ regte061@planet.nl; www.watknietbegrijp.nl

Bekommernis heeft een plek in opvoeding. Ouderlijke bekommernis geeft een kind zekerheid. De twee dertigers omringen hun zoon met liefde, maar anders dan in de tijd van de ouders. Hij heeft last van de bekende buikkrampjes. Met wiegen en strelen vingen de ouders dat op. Het jonge stel doet niet anders, maar voegt daar iets aan toe. Ze zeggen tegen hem: 'ik ga je helpen'. Een klein zinnetje dat een relatie veronderstelt tussen ouder en kind die liefde verbindt met bekommernis. En zij praten steeds tegen hem vanuit een soort ouderlijke verantwoordelijkheid.

Dat komt voort uit het bewustzijn dat hij niet om dit leven heeft gevraagd. Zonder overigens onderliggend schuldgevoel te willen rechtvaardigen. Hij is weloverwogen en uit liefde geboren. Maar deze dertigers weten ook dat zij verantwoordelijkheid hebben als zij leven schenken. Vanuit bekommernis zou je kunnen zeggen.

Bekommernis geeft het kind contextuele (de ouder-kindrelatie) zekerheid. Die zekerheid kan een kind incorporeren en levert misschien wel een bijdrage aan het vermogen om 'je te bekommeren'.

Bekommernis is het in de ziel van mensen aanwezige vermogen tot diepe verbinding tussen individuen. Iets wat je voelt als 'van jezelf', maar iets wat collectief nodig is. Wat in jezelf groeit en rijker wordt, omdat je onderdeel van verschillende collectieven bent en daarmee steeds meer (of minder, kan natuurlijk ook) met mensen die onderling verschillen verbonden raakt. Waar verbinding mogelijk is, moet er autonomie zijn.

Autonomie en verbinding beginnen bij ieder mens in het lichaam. Is het veilig voor geweld, krijgt het de benodigde voeding, wordt het liefdevol aangeraakt, is het zelf beschikkend bij ziekte en dood? De manier waarop individuen de woorden autonomie en verbinding gebruiken specificeert grammaticaal gezien de betekenis. Het echte werk in praktijken en collectieven loopt dan al: in relaties met andere mensen en met je zelf autonomie en verbinding realiseren vanuit de mogelijkheden van je ziel (zie aflevering (27)).

In bekommernis bereiken autonomie en verbinding van de huidige dertigers een nieuw plateau of kwaliteit van mens-zijn. Waarin verschilt dat van wat hun ouders hen als voorbeeld meegaven? Die maakten – naast hun eigen - de worstelingen van hun kinderen mee en door. Van eigenlijk alles te kunnen worden (hoogbegaafd) tot en met iets wonderbaarlijk goed met de handen kunnen. Hoe heftiger de worsteling, hoe groter de zorgen. En hoe meer ontwikkeltijd (en reistijd) nodig om het resultaat te stabiliseren in hun manier van 'dertiger' zijn. De scheidslijn tussen de generatie dertigers en de generatie van hun ouders ligt bij het verschil tussen *bekommernis* en *engagement*.

Onder culturele, politieke en technologische condities van de generatie ouders was de basiswaarde (angst en) *vrijheid*. De toenmalige dertiger identificeerde zich door engagement met bevrijders – politiek en dus ook ideologisch. Want veel van wat door generaties ervoor als sociaal onwrikbaar en vanzelfsprekend waar werd gezien bleek dat niet te zijn. Tot leed te leiden. Van de kerk tot de fabriek, van de sekse tot de huidskleur werden mensen onvrij gehouden. Ze kwamen in opstand. Zonder strijd geen bevrijding.

De centrale culturele basiswaarde voor de huidige generatie dertigers, onder actuele culturele, politieke en technologische condities, is *verschil* (en vrijheid is niet minder belangrijk geworden). Bekommernis betekent dat je overal rekening mee moet houden. Ook

met alles waarvan je nergens kunt leren hoe ermee om te gaan omdat het verschilt. Bij vrijheid en engagement *wordt* de verbinding gemaakt door historische condities, bij verschil en bekommernis niet. Dat moet individueel en collectief allemaal zelf gedaan worden. De druk op het handelende individu in relaties om zich als een zelfstandig individu te gedragen en te zorgen dat het 'klikt' (verbinding) met anderen is daarmee veel groter dan in de tijd dat hun ouders dertig waren. De (virtuele) ruimte waarin dat moet gebeuren ook.

Dat er zoveel jongeren die druk aankunnen, hun worstelingen intens doormaken en een hoogwaardige manier van individu zijn samen met anderen realiseren, is hoopvol. Mede te danken aan de bekommernis om elkaar in vriendengroepen en in andere gezamenlijk uitgevoerde activiteiten. Ze kunnen met de ene groep zorgen voor de beste barista bar en met de andere groep zo nodig harde actie voeren om bossen te beschermen tegen kap. En met weer andere groepen aan 'klettern', voedselverbouwing en muziek maken doen. Afstanden spelen daarbij geen rol, ze reizen met de middelen die je hebt, voor het slapen heb je altijd wel wat bij je en wassen kun je ook onder een buitendouche doen. Ze leven – met of zonder comfort – altijd met volle bezieling en zijn er voor hun leeftijdgenoten met wie het even wat minder gaat. De worstelingen duren bij de een langer dan bij de ander en dat is mede terug te voeren op het nest waarin ze geleerd hebben het leven te leiden op een zich onderscheidende (deze mens) wijze.

De huidige dertigers snappen al dat ze niet in de buurt hoeven te blijven van de grote eik in hun nest of daarbuiten, bijvoorbeeld het werk. 'Onuitgesproken' krijgen ze van ouders, collega's het goede voorbeeld al mee dat een persoonlijke ethiek onmisbaar is. Dertigers laten op gedifferentieerde wijze zien dat onze ziel als soort zó ver is geëvolueerd dat we in staat zijn tot realisatie van bekommernis.

Dertigers van nu zijn aan zet. De waslijst van complexe problemen waar ze aan kunnen werken is immens groot. Sommige dertigers in deze aflevering hebben zich bekwaamd in film maken, microbiologisch onderzoek om uit een stamcel een onderdeel van de hartspeer te maken, medisch arts in de ggz/geriatrie te zijn of te werken als boomverzorgingsspecialist. Ieder werkt in een eigen 'laboratorium' met de nieuwste spullen van hoogwaardig technologisch niveau. Ieder heeft zich op details en specialistische kenmerken van het vak toegelegd, diploma's, certificaten gehaald. Ieder heeft aansluitingen in netwerken over de hele wereld van labrats, cinemates, treelers en medgers.

En wie denkt dat dit het hele leven is, vergist zich. Ze bewegen heel Europa en daarbuiten door. Naar vrienden. Hangen aan klimtouwen of sporten anderszins op trails met of zonder fietsen. Zijn net zo gebiologeerd door de perfecte tijdrif en de perfecte fiets. Waar ze uiteraard zelf aan sleutelen met de nieuwste snuffjes. Want daar zijn ze gek op. Alles wat ze gebruiken is van hoogwaardige kwaliteit. Voor een paar weken klimmen nemen ze toch al gauw voor zo'n € 5.000 aan spullen mee, En dan is het meeste daarvan ook nog tweede hands aangeschaft. Maar ze draaien de hand ook niet om voor de groentetuin of het werk van een barista. Voor een demonstratie die ergens politiek nodig is. Ze hebben kortom vele vermogens ontwikkeld en hebben wortels in een hele grote wereld. Tot en met het samen delen van wat ze hebben, niet op de laatste plaats de vriendschappen en de huisvrede.